

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS

DĖL PAGRINDINĖS MOKĖJIMO SĄSKAITOS PASLAUGĄ SUDARANČIŲ PASLAUGŲ IR MOKĖJIMO OPERACIJŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2016 m. d. Nr. 03-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 3 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 58 straipsnio 4 dalimi Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą sudarančių paslaugų ir mokėjimo operacijų aprašą (pridedama).
2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2017 m. vasario 1 d.

Valdybos pirmininkas

PAGRINDINĖS MOKĖJIMO SĄSKAITOS PASLAUGĄ SUDARANČIŲ PASLAUGŲ IR MOKĖJIMO OPERACIJŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą sudarančių paslaugų ir mokėjimo operacijų aprašas (toliau – Aprašas) detalizuoja pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą sudarančias paslaugas ir mokėjimo operacijas bei nustato jų skaičių ir (arba) sumą.

2. Apraše nustatyti reikalavimai taikomi kredito įstaigoms, kurios Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatyta tvarka teikia pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą.

3. Apraše nustatoma, kokias paslaugas kredito įstaiga turi vartotojui teikti už komisinį atlyginimą, ne didesnę nei pagal Įstatymo 59 straipsnio 1 dalį nustatytas didžiausias komisinis atlyginimas, ir kokiais atvejais kredito įstaiga gali taikyti standartinius komisinius atlyginimus.

4. Kredito įstaiga negali riboti kitų, Aprašo II skyriuje nenurodytų savo teikiamų mokėjimo paslaugų, asmenims, jei tokių paslaugų teikimas nėra ribojamas kitiems kredito įstaigos klientams – vartotojams, kurie nesinaudoja pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslauga.

5. Aprašo II skyriuje nenurodytas paslaugas vartotojams kredito įstaiga privalo teikti tokiomis pačiomis sąlygomis, kokiomis jos yra teikiamos kitiems kredito įstaigos klientams – vartotojams, kurie nesinaudoja pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslauga.

II SKYRIUS VARTOJAMOS SĄVOKOS

6. Apraše vartojamos šios sąvokos:

6.1. debeto kortelė – mokėjimo kortelė, kai mokėjimo operacijos lėšos tiesiogiai nurašomos iš kortelės turėtojo sąskaitos;

6.2. kredito kortelė – mokėjimo kortelė, kurios turėtoji suteikiama kredito linija. Kortelės turėtojas gali atsiskaityti ir (arba) pasiimti grynusius pinigus neviršydamas nustatytos kredito linijos.

6.3. SEPA kredito pervedimas – mokėjimo operacija eurais, vykdoma pagal Europos mokėjimų tarybos nustatytą SEPA kredito pervedimų schemą;

6.4. SEPA tiesioginis debetas – mokėjimo operacija eurais, vykdoma pagal Europos mokėjimų tarybos nustatytą SEPA tiesioginio debeto schemą;

6.5. įmoka už paslaugas – pervedimas, kurį inicijuojant mokėtojas pildo įstaigos parengtą specialią mokėjimo nurodymo formą;

6.6. e. sąskaita – elektroninė sąskaita faktūra, vartotojui pateikiama elektroninės bankininkystės sistemoje;

6.7. kredito įstaigos tarpininkas – subjektas, kurį kredito įstaiga pasitelkia savo paslaugų teikimui.

7. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme.

III SKYRIUS

PAGRINDINĘ MOKĖJIMO SĄSKAITĄ SUDARANČIŲ PASLAUGŲ IR MOKĖJIMO OPERACIJŲ DETALIZAVIMAS

8. Pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą sudaro Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytos paslaugos ir mokėjimo operacijos.

PIRMASIS SKIRSNIS

PAGRINDINĖS MOKĖJIMO SĄSKAITOS ATIDARYMAS, TVARKYMAS IR UŽDARYMAS

9. Kredito įstaiga atidaro pagrindinę mokėjimo sąskaitą eurai, nebent su vartotoju susitaria dėl kitos valiutos.

10. Pagrindinė mokėjimo sąskaita atidaroma ir uždaroma Įstatyme nustatyta tvarka.

11. Bendrosios sutarties dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos sudarymo ypatumai, kai vartotojas jau turi mokėjimo sąskaitą toje pačioje kredito įstaigoje:

11.1. vartotojas turi teisę sudaryti sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos pakeičiant turimą mokėjimo sąskaitą į pagrindinę mokėjimo sąskaitą, kaip tai numatyta Mokėjimų įstatymo 57 straipsnio 3 dalyje;

11.2. kredito įstaiga ir vartotojas gali susitarti, kad atidaroma nauja mokėjimo sąskaita, kuriai taikomi pagrindinės mokėjimo sąskaitos reikalavimai, neuždarant jau turimos mokėjimo sąskaitos;

11.3. jei vartotojas toje pačioje kredito įstaigoje turi tik su kredito kortele susietą mokėjimo sąskaitą, tai nėra laikoma pagrindu, numatytu Mokėjimų įstatymo 57 straipsnio 7 dalies 1 punkte, atsisakyti atidaryti pagrindinę mokėjimo sąskaitą.

12. Kredito įstaiga užtikrina galimybę vartotojui valdyti pagrindinę mokėjimo sąskaitą ir inicijuoti mokėjimo operacijas iš savo pagrindinės mokėjimo sąskaitos naudojantis elektroninėmis priemonėmis.

13. Pagrindinės mokėjimo sąskaitos valdymo ir mokėjimo operacijų inicijavimo priemonių suteikimo vartotojams ypatumai:

13.1. kredito įstaiga turi teisę parinkti vieną iš savo siūlomų kliento autentiškumo ir mokėjimo operacijų autentiškumo patvirtinimo priemonių. Už šios priemonės suteikimą ir naudojimą kredito įstaiga negali taikyti papildomo, nei nustatytas už pagrindinę mokėjimo sąskaitą, komisinio atlyginimo;

13.2. jei kredito įstaiga siūlo kelias priemones, ir vartotojas pageidauja kitos priemonės nei kredito įstaiga suteikia pagal pagrindinės mokėjimo sąskaitos sutartį, kredito įstaiga gali taikyti šios paslaugos standartinius įkainius;

13.3. kredito įstaiga gali taikyti standartinius įkainius, kai suteikta priemonė atnaujinama ją praradus ar sugadinus dėl vartotojo kaltės arba didelio neatsargumo.

14. Kredito įstaiga turi teisę taikyti komisinį atlyginimą už pagrindinės mokėjimo sąskaitos uždarymą tik Įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nustatytu atveju. Jei mokėjimo sąskaita kredito įstaigoje buvo pakeista į pagrindinę mokėjimo sąskaitą, nutraukiant bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos bendrosios sutarties trukmė skaičiuojama nuo pradinės mokėjimo sąskaitos atidarymo dienos.

ANTRASIS SKIRSNIS

LĖŠŲ ĮMOKĖJIMAS IR GAUNAMŲ MOKĖJIMŲ ĮSKAITYMAS Į PAGRINDINĘ MOKĖJIMO SĄSKAITĄ

15. Kredito įstaiga užtikrina grynųjų pinigų įmokėjimą į pagrindinę mokėjimo sąskaitą bent vienu iš nurodytų būdų:

15.1. bankomatuose;

- 15.2. naudojantis kredito įstaigos tarpininkų paslaugomis;
- 15.3. kredito įstaigos skyriuose, kuriuose vykdomos grynųjų pinigų operacijos.
- 16. Už nustatytą didžiausią pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugos komisinį atlyginimą kredito įstaiga privalo suteikti neribotą grynųjų pinigų įmokėjimo eurai į pagrindinę mokėjimo sąskaitą operacijų skaičių ir neriboti įmokamos grynųjų pinigų sumos.
- 17. Kredito įstaiga turi teisę taikyti standartinius paslaugų įkainius, kai:
 - 17.1. gryniesiems pinigai į pagrindinę mokėjimo sąskaitą įmokami užsienio valiuta arba kitu būdu nei kredito įstaigos nustatyta pagal Aprašo 15 punktą;
 - 17.2. mokėjimai gaunami užsienio valiuta arba iš ne valstybės narės mokėjimo paslaugų teikėjų.

TREČIASIS SKIRSNIS

GRYNUJŲ PINIGŲ IŠĖMIMAS IŠ PAGRINDINĖS MOKĖJIMO SĄSKAITOS

- 18. Kredito įstaiga užtikrina vartotojui grynųjų pinigų eurai išėmimą iš pagrindinės mokėjimo sąskaitos visuose valstybėse narėse veikiančiuose bankomatuose naudojantis pagal pagrindinės mokėjimo sąskaitos sutartį išduota mokėjimo priemone. Kredito unijos turi teisę parinkti kitą grynųjų pinigų iš sąskaitos pasiėmimo būdą.
- 19. Už nustatytą didžiausią pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugos komisinį atlyginimą kredito įstaiga privalo suteikti neribotą grynųjų pinigų išėmimo iš pagrindinės mokėjimo sąskaitos operacijų skaičių. Mažiausia grynųjų pinigų suma per mėnesį, kurios pasiėmimą be papildomo komisinio atlyginimo turi užtikrinti kredito įstaiga, yra tvirtinama Lietuvos banko ir pateikiama Aprašo priede.
- 20. Kredito įstaiga turi teisę taikyti standartinius paslaugų įkainius, kai:
 - 20.1. pasiimama grynųjų pinigų suma, viršijanti kredito įstaigos nustatytą sumą, kaip nurodyta Aprašo 19 punkte;
 - 20.2. gryniesiems pinigai iš pagrindinės mokėjimo sąskaitos pasiimami kitais būdais nei nustatyta pagal Aprašo 18 punktą.
- 21. Kredito įstaiga turi teisę numatyti, kad nustatyta grynųjų pinigų suma, kaip numatyta Aprašo 19 punkte, iš pagrindinės mokėjimo sąskaitos gali būti pasiimama taip pat naudojantis papildomais grynųjų pinigų pasiėmimo būdais.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

MOKĖJIMO PRIEMONIŲ IŠDAVIMAS

- 22. Paslauga, nurodyta Mokėjimų įstatymo 58 straipsnio 1 dalies 6 punkte, apima mokėjimo kortelės išdavimą, aktyvavimą, atnaujinimą ir pristatymą vartotojui kredito įstaigos skyriuje arba paštu Lietuvos Respublikoje.
- 23. Mokėjimo kortelės, suteikiamos pagal bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos, išdavimo ypatumai:
 - 23.1. kredito įstaiga turi teisę parinkti vieną iš leidžiamų debeto kortelių rūšių;
 - 23.2. jei vartotojas jau turi debeto kortelę toje pačioje kredito įstaigoje, ji vartotojo prašymu laikoma debeto kortele, išduota pagal bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugos;
 - 23.3. jei kredito įstaiga neleidžia debeto kortelių, tačiau leidžia iš anksto apmokėtas mokėjimo korteles (angl. *prepaid cards*), kredito įstaiga turi vartotojui išduoti iš anksto apmokėtą mokėjimo kortelę su pakartotinio papildymo galimybe;
 - 23.4. jei kredito įstaiga leidžia tik kredito korteles, kredito įstaiga turi vartotojui išduoti kredito kortelę be kredito limitu. Kredito limitas suteikiamas, jei vartotojas to pageidauja, kaip numatyta Mokėjimų įstatymo 58 straipsnio 7 dalyje;
 - 23.5. kredito įstaiga privalo išduoti mokėjimo kortelę, kuria galima atsiskaityti ir pasiimti grynųjų pinigų bankomatuose bet kurioje valstybėje narėje;

24. Už mokėjimo kortelės atnaujinimą ją praradus ar sugadinus dėl vartotojo kaltės arba didelio neatsargumo, kredito įstaiga turi teisę taikyti standartinius šių paslaugų įkainius.

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKĖJIMO OPERACIJOS NAUDOJANT MOKĖJIMO KORTELĘ

25. Už nustatytą didžiausią pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugos komisinį atlyginimą kredito įstaiga suteikia neribotą mokėjimo operacijų prekybos vietose ir internetu, naudojantis pagal bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos išduota mokėjimo kortelę, skaičių.

26. Kredito įstaiga turi teisę nustatyti per tam tikrą laikotarpį išleidžiamos sumos, naudojantis pagal bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos išduota mokėjimo kortelę, limitą, tik, jei toks limitas taikomas visoms tos pačios rūšies kredito įstaigos leidžiamoms mokėjimo kortelėms ir yra susijęs su mokėjimų saugumo užtikrinimu.

27. Kredito įstaiga negali taikyti papildomo komisinio atlyginimo už paslaugas, užtikrinančias saugius mokėjimus internetu.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

KREDITO PERVEDIMŲ IR TIESIOGINIO DEBETO OPERACIJŲ VYKDYMAS

28. Kredito įstaiga privalo vartotojui užtikrinti kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų, jei tokias paslaugas kredito įstaiga teikia, vykdymą:

28.1. internetu inicijuoti SEPA kredito pervedimai, įskaitant įmokas už paslaugas, vienkartinius ir periodinius mokėjimo nurodymus, vykdomus kredito įstaigos viduje ir į kitų Lietuvoje arba kitose valstybėse narėse veikiančių mokėjimo paslaugų teikėjų atidarytas mokėjimo sąskaitas;

28.2. automatinis vartotojo gautų e. sąskaitų apmokėjimas;

28.3. SEPA tiesioginio debeto nurodymų, gautų iš Lietuvos ar kitose valstybėse narėse veikiančių mokėjimo paslaugų teikėjų, apmokėjimas.

29. Mažiausias 28 punkte nurodytų mokėjimo operacijų skaičius per mėnesį, kurių įvykdymą be papildomo komisinio atlyginimo turi užtikrinti kredito įstaiga, yra tvirtinamas Lietuvos banko ir pateikiamas Aprašo priede.

30. Kredito įstaiga privalo už nustatytą pagrindinės mokėjimo sąskaitos komisinį atlyginimą teikti neribotą žemiau nurodytų mokėjimo operacijų skaičių:

30.1. pervedimai tarp skirtingų to paties vartotojo sąskaitų toje pačioje kredito įstaigoje;

30.2. pervedimai į ir iš vartotojo indėlių sąskaitų, esančių toje pačioje kredito įstaigoje;

30.3. pervedimai, kai lėšų gavėjas yra pati kredito įstaiga, įskaitant paskolos grąžinimo įmokas ir komisinių atlyginimų nuskaitymą iš pagrindinės mokėjimo sąskaitos.

31. Kredito įstaiga turi teisę taikyti standartinius paslaugų įkainius, kai:

31.1. vykdomos mokėjimo operacijos, viršijančios kredito įstaigos nustatytą operacijų skaičių, kaip nurodyta Aprašo 29 punkte;

31.2. SEPA kredito pervedimai inicijuojami kredito įstaigos padaliniuose;

31.3. mokėjimo operacijos vykdomos užsienio valiuta;

31.4. mokėjimo nurodymai, vykdomi per didelės vertės realaus laiko mokėjimo sistemas TARGET2 ir EURO1, kai vartotojas nurodo taip įvykdyti mokėjimo nurodymą;

31.5. SEPA kredito pervedimai inicijuoti pagal nurodymus pateiktus per Piniginių lėšų apribojimo informacinę sistemą.

32. Į nustatytą mokėjimo operacijų skaičių, kaip nurodyta Aprašo 29 punkte, vartotojo įvykdytos operacijos įskaičiuojamos pagal mokėjimo operacijos įvykdymo laiką arba, pagal vartotojo pageidavimą, jei dėl tokios galimybės kredito įstaiga ir vartotojas susitarė.

IV SKYRIUS

PAGRINDINĖS MOKĖJIMO SĄSKAITOS KOMISINIO ATLYGINIMO TAIKymo YPATUMAI

33. Sudarius bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos vėliau nei pirmąją mėnesio dieną arba nutraukus sutartį anksčiau nei paskutinę mėnesio dieną, komisinis atlyginimas apskaičiuojamas proporcingai pagal naudojimosi pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslauga trukmę tą kalendorinį mėnesį.

34. Sudarius bendrąją sutartį dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos vėliau nei pirmąją mėnesio dieną arba nutraukus sutartį anksčiau nei paskutinę mėnesio dieną, už nustatytą komisinį atlyginimą 29 punkte nurodytas mokėjimo operacijų skaičius ir 19 punkte nurodyta išimama grynųjų pinigų suma apskaičiuojami proporcingai pagal naudojimosi pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslauga trukmę tą kalendorinį mėnesį. Apskaičiuotas mokėjimo operacijų skaičius apvalinamas į didžiąją pusę, o apskaičiuota išimamų grynųjų pinigų suma apvalinama į didžiąją pusę iki artimiausio 10 kartotinio.

35. Kredito įstaiga turi teisę taikyti palankesnes sąlygas nei nurodyta Aprašo 33 ir 34 punktuose.

36. Jei vartotojas turi kelias mokėjimo sąskaitas kredito įstaigoje, vartotojas ir kredito įstaiga gali susitarti, kad Aprašo III skyriaus reikalavimai dėl teikiamų paslaugų apimties galioja visų vartotojo turimų sąskaitų atžvilgiu, nepriklausomai nuo to, kurioje vartotojo mokėjimo sąskaitoje vykdomos mokėjimo operacijos.

37. Kredito įstaiga ir vartotojas gali susitarti, kad Aprašo III skyriaus reikalavimai galioja ir operacijoms kita valiuta.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Lietuvos bankas atnaujiną Aprašo priede nurodytus operacijų skaičių ir sumą Įstatymo 58 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

39. Apraše nustatytų reikalavimų priežiūrą atlieka Lietuvos bankas.

40. Lietuvos bankas turi teisę taikyti Įstatyme nustatytas poveikio priemones Aprašo reikalavimus pažeidusiems asmenims.

MINIMALŪS MOKĖJIMO OPERACIJŲ SKAIČIAUS IR GRYNŲJŲ PINIGŲ IŠĖMIMO SUMOS DYDŽIAI, TEIKIANT PAGRINDINĖS MOKĖJIMO SĄSKAITOS PASLAUGĄ

1. Mažiausia grynųjų pinigų suma, kurios pasiėmimą už nustatytą pagrindinės mokėjimo sąskaitos kainą turi užtikrinti kredito įstaiga, kaip nurodyta Aprašo 19 punkte – 550 eurų per mėnesį.
2. Mažiausias mokėjimo operacijų (kredito pervedimų ir tiesioginio debeto) skaičius, kurių įvykdymą už nustatytą pagrindinės mokėjimo sąskaitos kainą turi užtikrinti kredito įstaiga, kaip nurodyta Aprašo 29 punkte – 10 mokėjimo operacijų per mėnesį.